

EDITORIAL

Mga siak sa pasistang koalisyong Duterte

Ang kumpetisyon sa pulitika nga gipasundayag karon sa Ubos nga Kapunungan sa Kongreso sa hisgutanan sa pagpangulo, timailhan sa mga siak sulod sa naghaharing pasistang koalisyong Duterte. Ang walay ulaw nga pag-unhanay sa pwesto kabahin sa mas dakung panagbangi aron makuha ang mas dakung bahin sa *pork barrel* sa badyet sa 2021, ilabina nga nagkaduul na ang eleksyong 2022.

Niadtong Setyembre 30, mibutarang 184 sa 300 ka myembro sa kapunungan kontra sa pasundayag nga tanyag ni Speaker Alan Peter Cayetano nga magluwat sa pusisyon. Gimakmak ang maong pagbotohay tungod kay nag-usik-usik lamang kini og oras ug kwarta sa katawhan.

Ang tanyag nga pagluwat ni Cayetano, imbes nga dayag nga magluwat, usa ka pagbabag sa "kasabutang bahinay sa termino" niya ug ni Rep. Lord Allan Velasco. Sa maong kasabutan, molingkod si Cayetano isip tsirman sa ubos nga kapunungan sa unang 15 ka bulan sa ilang termino, ug mopuli si Velasco sa ulahing 21 ka bulan. Gimakmak si Cayetano sa daw tuko nga paggunit

sa poder ug pagbali sa ilang "kasabutang panglalaki."

Ang boto kontra sa pasundayag nga pagluwat ni Cayetano dili direktang tampus kang Duterte, nga maoy nagpatunga sa kasabutan sa bahinay sa termino nga natibuok niadtong 2019 ug subling gipalig-on sa pulong bag-ohay lang sa Malacañang. Mitumaw nga dili absoluto ang gunit ni Duterte sa iyang mga ginsakpan sa Kongreso, ug nga dili tanan malipayon sa bahinay sa mga benipesyo ug pribilehiyo sa mga anaa sa poder.

Nagpadayag og suporta pareho si Cayetano ug Velasco sa tiranong si Duterte. Girepresentahan nila ang lain-lain grupo o paksyon sulod sa

nagharing pundok. Nagkahiusa ang maong pundok aron suportahan ang paghatag kang Duterte og dugang nga burukrata-kapitalista ug pasistang gahum, sama kanhi sa Anti-Terrorism Law, ang paghikaw sa prangkisa sa ABS-CBN ug paghatag og emergency power aron hilabtan ang badyet taliwala sa pandemya.

Ingonman, ang maong pagsuporta sa mga reaksyunaryong pulitiko magpabilin lamang kung ginapakaon sila og husto ug relatibong adunay panag-angay-angay. Basta nagadawat lang ang ilang mga distrito og pondo alang sa mga dinalian nga pagpahimo og kalsada, *waiting shed* ug uban pang proyektong pang-imprastruktura kung asa mamahimong ipikit ang ilang mga nawong, padayon ang mga alipures sa kongreso nga mag-alagad sa tirano ug sa iyang mga ginsakpan. Mas lisud silang pakan-on ug pabusugon sa panahon nga duul na ang eleksyon tungod kay nagkadaku ang

gipangayo para gastuhon sa subling pagdagan o pag-ambisyong makalingkod sa mas taas nga pwesto.

Ang paggrabe sa bangi nga Cayetano-Velasco dili himulag sa kasamtangang pagdungog sa badyet sa 2021, partikular ang bahin nila sa ₱397 bilyong *pork barrel* nga gunit sa Department of Public Works and Highways (DPWH). Nagreklamo ang kampo ni Velasco sa dili patas nga alokasyon sa pondo alang sa mga proyektong pang-imprastruktura, ug ginakwestyon kung nganong maka-kuha og ₱11.1 bilyon ang distrito ni Cayetano sa Taguig ug ₱11 bilyon sa mga kaalyado niya sa Camarines Sur, samtang ang mga dili niya kaalyado aduna lay ₱2 bilyon.

Labaw pa nga mograbe ang panagbangi sa Ubos nga Kapunungan sa mga moabutay nga adlaw sa panghingusog sa paksyon nila Velasco nga kinahanglang tumanon ni Cayetano ang unang kasabutan ug magresayn sa Oktubre 14. Kung dili, nanghulga sila nga ideklarang bakante ang pwesto aron hatagag-dalan ang ilang pag-inatbangay.

Labaw pang molalum ug molapad

ang mga kontradiksyon sa han-ay sa nagharing pundok sa umaabot nga panahon atubangan sa paggrabe sa krisis sa nagharing sistema samtang labaw nga nahimong hakog si Duterte ug ang iyang mga alipures. Labaw nga motumaw ang maong mga kontradiksyon samtang nagkaduul ang eleksyon, o kung iduso ni Duterte ang pag-usab sa konstitusyon o uban pang iskema aron magpabilin sa poder.

Ang maong mga siak mosangpot usab sa dayag nga panagbangi sa han-ay sa militar ug pulis, partikular tali sa nanagbanging sindikato, ug tali sa mga upisyal nga nalambigit sa dinagkung korapsyon ug grabeng paglapas sa tawhanong katungod. Siguradong aduna usay motumaw nga mga upisyal nga makitang dili posibleng tapuson ang armadong panagbangi sa nasud pinaagi lamang sa usa ka gyerang pagpanumpo batok sa katawhan.

Labaw usab nga motumaw ang mga kontradiksyon atubangan sa nagkakusog nga internasyunal nga presyur sa rehimeng Duterte atubangan sa malukpanong pagbatikos sa mga pagpangabuso sa mga sundalo

ug pulis sa mga katungod, ingonman sa pagyukbo niya sa China ug pasagdang magtukod og mga pasilidad militar sa South China Sea. Gikan sa kongreso sa US ug parlamento sa Europe, milanog ang singgit aron tapuson ang mga pagpatay sa mga pwersa sa estado sa mga aktibista ug sa mini nga gyera kontra droga. Napugos usab siya sa lakang kanhi lang sa Facebook nga tangtangan ang mga akawnt nga ginapadagan sa militar.

Kinahanglang pahimuslan sa katawhang Pilipino ang maong mga kontradiksyon sa han-ay sa nagharing pundok pinaagi sa pagbutyag sa mga krimen, korapsyon, brutalidad ug pagyukbo sa rehimen ug sa pagtibuok sa pinakalapad nga panaghiusa sa mga patriyotiko ug demokratikong hut-ong ug sektor. Kinahanglang tibuok-kusog sila nga magpadayag batok sa *pork barrel* ug "kontra-insurhensiya" nga badyet sa rehimen pang-2021 nga lunod-patay nga kontra-katawhan ug kontra-kabus ilabina atubangan sa pandemya ug panginahanglang dugangan sa pang-gasto ang mga serbisyong medikal, pang-ekonomiya ug pang-edukasyon. Kinahanglang batikuson ang panagbangi sa poder ug pribilehiyo samtang nagdurusa ang katawhan sa palpak nga pag-abli sa klase, pagsaka sa pamasaha, dakung gasto sa pagpatambal, krisis sa pagkaon ug uban pang hinanali nga ekonomikanhon ug katinglabanong problema.

Adunay mga alipures nga dismayado tungod kay mga salin na lang ang gibilin kanila sa mga walay-katagbawang labing gamhanang ginsakpan ni Duterte. Kinahanglang silang aghaton nga tul-iron ang rehimen sa kahakog ug tiranya.

Kinahanglang labaw pang pukawon ang katawhang Pilipino aron batukan ang pasista, papet ug korap nga rehimeng Duterte. Kinahanglang ibutyag ang kadunot sa rehimen aron sugnuran ang kasuko sa katawhan ug pakusgon ang ilang determinasyon nga mosukol.

Kinahanglang dinagkung molihok ang mga mamumuo, mag-uuma ug semiproletaryado sa mga pabrika, komunidad sa kasyudaran ug kabani-

 <p>Bolyum LI Ihap 19 Oktubre 7, 2020</p> <p>Ang <i>Ang Bayan</i> ginapagawas sa pinulongang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray ug Ingles. Nagadawat ang <i>Ang Bayan</i> og mga kontribusyon sa porma sa mga artikulo ug balita. Ginaawhag usab ang mga tigbasa nga magpadangat og mga puna ug rekomendasyon sa pagpalambo sa atong mantalaan.</p> <p> instagram.com/prwcnewsroom</p> <p> @prwc_info</p> <p> cppinformationbureau@gmail.com</p>	<h2 style="text-align: center;">Unod</h2> <p>Editoryal: Mga siak sa pasistang koalisyong Duterte 1</p> <p>Sundalong gwardya ni Consunji, giambus 3</p> <p>Hustisya sa Lianga 3</p> <p>Abusadong mga sundalo ug pulis, giambus 4</p> <p>Mga akawnt sa Facebook, gibutyag 4</p> <p><i>Mega farm</i> para sa eksport 5</p> <p>Pagsandig sa langyawng abono 6</p> <p>Nangatake ang mga berdugo 7</p> <p>Demolisyon, nanghulga 7</p> <p>Sa mubong pagkasulti 8</p> <p>Sikreto ni Tatay Yulo 9</p> <p>Ika-48 ka yuig sa balaod militar, gidumdum 9</p> <p>Panawagan alang sa subsidyo sa humay 10</p> <p>Pagharang sa ayudang militar sa US 10</p> <p>Pagkagun-ob sa kinaiyahan 10</p> <p>Trump, nanghulhog sa pasismo 10</p>
<p>Ang <i>Ang Bayan</i> ginamantala duha ka hugna matag bulan sa Komite Sentral sa Partido Komunista ng Pilipinas</p>	

kanhan. Kinahanglang ilunsad ang walay-kakapoy nga gimbuhatong propaganda ug edukasyon sa ilang han-ay. Kinahanglang makigbisog ang masang kabus alang sa ilang mga katungod ug kaayuhan, ilabina taliwala sa krisis ug papanubagon ang rehimen sa korapsyon ug sayop nga mga prayoridad.

Kadungan niini, kinahanglang padayon nga molapad ug mokusol ang alyansa sa han-ay sa mga hatungang pwersa. Kinahanglang padayon nga mag-usa og kusog ang mga kabatan-onang estudyante, magtutudlo, nars ug mga mamumuong panglawas, mga empleyado sa gubyerno, mga ta-wong-simbahan, kababayen-an, mga pwersang oposisyon ug uban pang demokratikong sektor aron labaw pang palapdon ang nagka-hiusang prenteng anti-Duterte.

Ang han-ay sa mas abante sa pulitika nga mga kadre sa Partido ug aktibistang masa kinahanglang manguna ug magsilbing sumbanaan sa lisud ug kasagarang peligrosong gimbuhaton sa pagpukaw, pag-organisa ug pagpalihok sa masa. Makab-ot lamang ang kadaugan pinaagi sa malukpanong pagpalihok sa masa.

Kinahanglang padayon nga pangulohan sa Partido ang Bagong Hukbong Bayan sa pag-asdang sa malukpanon ug subsub nga gerilyang pakiggubat. Ang nagkadakung ihap sa mga taktikal nga opensiba sa milabayng mga semana nagpakita sa nasudnong kapasidad ug determinasyon sa BHB nga suklan ang pasistang rehimen ug motabang sa pagpalagpot niini.

Sa pagpaasdang sa tanang porma sa pagsukol, mahimong labaw pang ihimulag ug pahu-yangon sa katawhang Pilipino ang pasistang rehimenng Duterte. Bisan og mogamit pa og terorismo sa estado, mapakyas ang rehimen atubangan sa determinasyon sa katawhan nga makigbisog aron bawion ang ilang mga kagawasan ug ipakigbisog ang demokrasya. AB

Sundalong gwardya sa Consunji, giambus; 24 patay

MAGKASUNOD NGA GIATAKE sa Bagong Hukbong Bayan (BHB) ang mga sundalong protektor sa magun-ubong operasyon sa mga kumpanya sa mina ug troso sa dagkung burgesyang-kumprador sa Mindanao niining milabayng mga bulan. Kwarenta ka sundalo ang natahong patay ug dili moubos sa 34 ang samaron sa ambus niini sa mga prubinsya sa Sultan Kudarat ug Surigao del Sur.

Giambus sa BHB-Far South Mindanao Region niadtong Setyembre 2 ang tropa sa 37th IB nga sakay sa trak sa militar sa Barangay Sta. Clara, Kalamansig, Sultan Kudarat. Napatay ang 24 ka sundalo ug 28 ang nasamdan. Padulong ang mga sundalo sa Barangay Datu Andong sa parehong lungsod aron depensahan ang ABU-Gemma Construction Company.

Pipila ka oras ayha niini, giparalisa sa BHB ang usa ka *backhoe* sa maong kumpanya nga nagpalapad sa kalsada aron gamiton sa dinagkung operasyong pagpangtroso sa D.M. Consunji Incorporated sa unang distrito sa prubinsya. Niadtong Agosto 17, giambus sa mga Pulang manggugubat ang usa ka yunit sa 37th IB sa parehong barangay. Tulo ka sundalo ang patay ug usa ang nasamdan.

Sa Surigao del Sur, sunud-sunod nga armadong aksyon ang gilunsad sa hukbong bayan batok sa mga nag-operasyong tropa sa 3rd SFB, 36th IB, 65th IB ug 75th IB nga nagsilbing protektor sa magun-ubong mga operasyong mina sa prubinsya. Napatay sa mga panagsangka si 2nd Lt. Danus ug 12 pa ka sundalo. Lima ka sundalo ang nasamdan.

Gipabusikaran sa BHB ang mga sundalo sa Barangay Hinapuyan, Carmen niadtong Hulyo 30. Sa barangay Libas Sud at Siagao, San Miguel, tulo ka operasyong haras ang gilunsad sa BHB sukad Mayo 14 hangtud 18.

Naglunsad usab ang BHB og usa ka ambus ug tulo ka operasyong haras batok sa magkakumbinang pwersa sa 36th IB, 75th IB ug 65th IB niadtong Agosto 4-8. AB

Hustisya sa Lianga *massacre*, nakab-ot

PATAY SA PANAGSANGKA tali sa usa ka yunit sa Bagong Hukbong Bayan-Surigao del Sur ug grupong paramilitar nga Magahat-Bagani niadtong Oktubre 4 si Hawudon Jumar Bucales ug duha pa niyang kauban. Giambus sa mga Pulang manggugubat ang grupo ni Bucales sa Sityo Mamsapranon, Barangay Banahao sa Lianga, Surigao del Sur. Si Bucales ang utok sa pagpatay kang Emerito Samarca, direktor sa eskwelahang ALCADEV, ug sa duha ka lider Lumad nga silang Datu Bello Sinzo ug Dionel Campos niadtong Setyembre 1, 2015.

Human ang lima ka tuig, nakabot ra gyud ang hustisya nga gihikaw sa reaksyunaryong estado sa mga Lumad sa Lianga. Human ang masaker niadtong 2015, gihatagan sa Armed Forces of the Philippines si Bucales og pondo, negosyo ug pusi-syon. Gitudlo siya isip pekeng representante sa mga Lumad ug lider sa konseho sa prubinsya. Ginapon-

dohan ug ginapadagan ang Magahat-Bagani sa 3rd IB. Nalambigit ang grupo sa mga operasyong kombat ug pagpasurender sa Lianga niining milabayng mga bulan.

Patay usab sa pagpangambus ang kadre sa detatsment sa CAFGU, sa Barangay Pakwan, Lanuza niadtong Oktubre 3. Nasakmit gikan kaniya ang usa ka kalibre .45 pistola. AB

Abusadong mga sundalo ug pulis, giambus sa BHB

GIAMBUS SA Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Western Samar ang mga elemento sa 19th IB sa Barangay Sta. Cruz, Matuguinao niadtong Setyembre 26. Lima ka sundalo ang napatay ug 12 ang samaron.

Sa Northern Samar, gipabuthan sa usa ka yunit sa BHB ang mga elemento sa CAFGU ug 43rd IB sa Barangay Pagsang-an, San Roque niadtong unang semana sa Setyembre.

Nabalintong ang sakyanan sa mga pulis dihang giambus sila sa usa ka yunit sa BHB-Albay sa haywey sa Barangay Cawayan, Manito niadtong Setyembre 28. Samaron sa opensiba ang duha ka pulis.

Sa susamang adlaw, giambus sa BHB-Mindoro ang mga elemento sa 403rd Regional Mobile Force Batta-

lion (RMFB) sa Barangay Sta. Teresita, Mansalay, Oriental Mindoro. Mihaguros og dagan ang mga samarong pulis ug gibyaan ang ilang sakyanan. Gidayunan og guba sa BHB ang sakyanan sa pulis. Kadunganan niini, giatake sa usa ka lain pang yunit ang detatsment sa 403rd RMFB sa Barangay Cabalwa sa parehong lungsod.

Duha ka operasyong isnayp usab ang gilunsad sa BHB-Mindoro niadtong Setyembre 16 ug 22 batok sa 203rd IBde nga miokupar sa Ba-

rangay Monteclaro, San Jose, Occidental Mindoro.

Gipabusikaran usab sa BHB-Central Panay ang nag-operasyong pwersa sa 12th IB sa Barangay Binulosan Piqueño Calinog, Iloilo niadtong Setyembre 17. Usa ka adlaw ayha niini, gipabuthan sa mga Pulang manggubat ang mga tropang nagpahigayon og operasyong saywar sa Barangay Masaroy sa takuban sa Retooled Community Support Program.

Gitaho usab sa yunit ang duha ka operasyong haras batok sa mga sundalo sa mga barangay sa Roosevelt ug Tacayan, Tapaz, Capiz niadtong Agosto ug Hulyo. Usa ang patay ug duha ang samaron sa hanay sa 12th IB.

Sa Barangay Baluan, Palimbang, Sultan Kudarat, dili moubos sa tulo ka sundalo ang napatay sa usa ka engkwentro niadtong Hulyo 26. Usa ka Pulang manggubat ang namartir. AB

Mga akawnt sa Facebook sa rehimeng Duterte, nabutyag

Gipasirado sa Facebook niadtong Setyembre 22 ang kapin 100 ka akawnt ug *page* nga ginapadagan sa Armed Forces of the Philippines (AFP) ug Philippine National Police (PNP), ingonman ang dugang nga 100 maki-Duterte nga akawnt nga nasutang ginapadagan gikan sa China.

Matud sa Facebook, ang maong mga akawnt milapas sa lagda sa kumpanya kalabot sa *coordinated inauthentic behaviour* o koordinadong pagpagwas og mga *post* aron ingnong tinuod ang usa ka panghita-bo o upinyon. Buot ipasabot, peke ang maong mga akawnt ug tinuyong gihimo aron magpakaylap og pekeng mga balita aron impluwensyahan ang upinyon sa publiko.

Nag-unod kini og mga balita ug upinyon kalabot sa pulitika ug militar sa Pilipinas, pagsuporta sa mga balaod sa rehimeng Duterte ilabina ang bag-ong Anti-Terrorism Law ug ang *pag-red-tag* sa mga aktibista ug kritiko niini. Nakapunting ang maong

mga akawnt sa pagdemonyo sa rebolusyonaryong armadong kalihukan isip "terorista." Puno ang maong mga akawnt og bakak, pagpangtuis ug kabangis.

Ang grupo usab sa mga akawnt nga ginapadagan gikan sa China maoy nag-espesyalisa sa pagpakaylap sa mga maki-China nga pamahayag ug pag-atake sa mga upisyal ug magbabalaod nga nagasupak niini. Mamatikdan sa maong mga akawnt ang promosyon kang Sara Duterte isip mosunod nga presidente, ug mga pagdayeg kang Imee Marcos.

Tin-aw ang kalambigitan sa rehimeng Duterte, AFP, PNP sa mga akawnt nga gipasirado sa Facebo-

ok. Naila ang mga akawnt nga gihimo ug ginapadagan ni Capt. Alexandre Cabales, ang hepe sa Social Media Center sa AFP nga nakapailalum sa Civil Military Operations Regiment. Usa dinhi ang Facebook *page* nga "Hands Off Our Children" nga ginagamit sa militar aron i-*red-tag* ang mga kabatan-onang aktibista, nag-una ang representante sa Kabataan Partylist nga si Sarah Elago.

Upat ka beses na nga nagsirado ang Facebook sa mga Pilipinong akawnt nga maki-Duterte sa milabayng duha ka tuig. Usa ka beses na usab nga nagsirado ang Twitter sa mga susamang akawnt. Lakip sa mga gipasirado ang mga *network* nga gipadagan ni Nic Gabunda, ang direktor ni Duterte sa pagpangampanya sa *social media* niadtong eleksyong 2016. AB

Mega farm: Konsolidasyon sa yuta alang sa produksyong pang-eksport

Lain-laing programa ang pakana sa rehimeng Duterte aron pasikaron kuno lang sektor sa agrikultura taliwala sa pandemya. Usa dinhi ang programang Mega Farm and Food Security nga motubag kuno sa kakulangan ng pagkaon sa panahon sa pandemya.

Ilalum sa programang *mega farm*, pagahugpungan ang magka-sikbit nga parsel sa yuta nga gipag-iyahan sa indibidwal nga mag-uuma aron tamnan sa usa ka klase sa tanum. Kini aron daw makab-ot ang "economy of scale" o dinagkung produksyon gamit ang labing ubos nga gasto. Pagalangkoban niini ang 217,120 ektaryang pangpublikong yuta.

Sukwahi sa ngalan sa programa, imposibleng masiguro niini ang lokal nga suplay sa pagkaon. Ginaduso niini ang paglatag sa mga komersyal nga plantasyong nakapunting sa produksyon sa mga "high value crop" o mga tanum nga taas ang kantidad ug paspas nga ibaligya sa kalibutanong merkado. Lakip dinhi ang saging, kakaw, bulanghoy, kape, *oil palm*, kalamansi, lubi, mangga, sibuyas, humay, *seaweed*, tubo ug mga gulay nga ginatanum sa tugnaw nga lugar. Ang maong mga tanum nagsalig sa makinarya, binhi, pestisidyo ug abono nga iimport gikan sa mga kapitalistang nasud.

Kauban sa target nga langkobon sa mga mega farm ang mga humayan nga nabangkrap tungod sa liberalisasyon sa importasyon sa humay. Niadtong Agosto, giaprubahan sa Asian Development Bank ang \$400 milyong (P20 bilyon) pautang aron "saluon" ang mga nawad-an og panginabuhian bunga sa maong iske-ma. Kabahin niini ang pondo alang sa "pagtransisyon" sa mga mag-uuma sa humayan ngadto sa pag-uma sa mga *high value crop*. Luyo kini sa panginahanglang sigurohon ang istableng suplay sa lokal nga bugas human temporaryong gihunong sa Vietnam ug Thailand

ang pag-eksport og bugas sa Pilipinas niadtong Mayo.

Ang konsolidasyon sa produksyon ug pag-uma sa mga *high value crop* subli-subli na nga napamatud-ang nag-alagad lamang sa monopolisasyon sa kontrol sa yuta sa kadaut sa mga mag-uuma. Sa Negros ug Central Luzon, ginapaturan kini sa dagway sa *sugar block farming*. Sa Mindanao, anaa sa kini sa porma sa mga *agribusiness venture arrangement* (AVA) tali sa mga benepisyaryo sa mini nga repormang agraryo ug mga kumpanya sa agribisnes nga nagapadagan sa mga komersyal nga plantasyon sa saging, pinya, kakaw ug *oil palm*.

Ilalum sa maong mga iskema, ginapahimuslan sa mga agalong yutaan ug kumpanya sa agribisnes dili lang ang dakung tipak sa yuta ug rekurso, kundili lakip ang baratong kusog pamuo sa mga mag-uuma. Li-boan ka ektarya sa yuta ang gihikot niini sa produksyong pang-eksport.

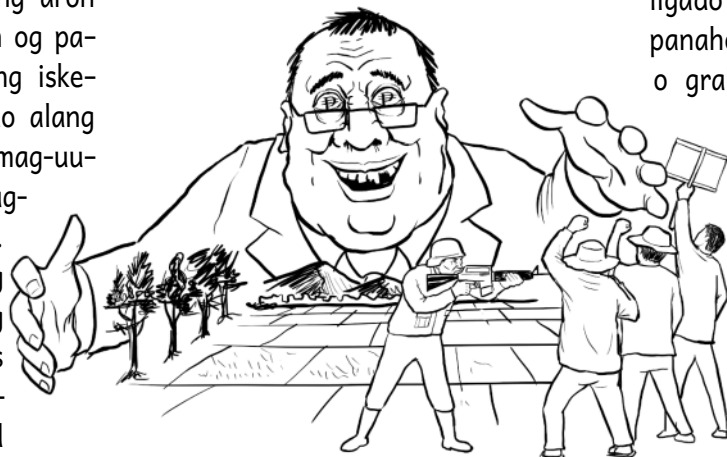
Sa usa ka taho nga gipagawas sa World Bank niadtong Hunyo, giangkong niini ang mga "limitasyon" sa *sugar block farming* ug AVA. Sa Negros, dili signipikante ang pagsaka sa produktibidad sa mga tubuhan nga gipailalum sa *block farming*. Nagpabiling atrasado, dili mekani-

sado ug nakasandog sa baratong kusog-pamuo sa liboan ka tapasiro ang operasyon niini. Nagpabiling anaa sa 50-57 tonelada ang ani matag ektarya sa tubuhan, layo sa gitarget nga 80-100 tonelada. Luyo kini sa pagbubo sa halos P2 bilyon sa industriya sa dagway sa pautang ug pondo alang sa makinarya ug mga proyektong imprastruktura. Matud sa Unyon ng mga Manggagawa sa Agrikultura, gibulsa lamang ang maong pondo sa mga agalong yutaan, mga upisyal sa ahensya sa agrikultura ug mga lokal nga upisyal.

Nagpabiling mamumuong-panguma sa kaugalingong yuta ang daghang mag-uuma. Hilabihan ka ubos ang ginabayad sa abang sa ilang mga yuta sa mga kumpanya ug agalong yutaan. Sa Tarlac, mikabat lamang sa P7,500 kada 0.66 ektarya ang abang nga ginabayaran sa mga agalong yutaan kada tuig. Ubos ug dili makabuhi ang ilang suhulan. Grabe pa, nawad-an sila og katungod nga magtanum og pagkaon isip panghulip panahon sa *tiempo muerto* o panahon nga mihunong ang pagtuyok sa tubo.

Sa mga plantasyon sa saging sa Mindanao, nalubong sa utang ang mga mag-uuma sa kasosyo nilang mga kumpanya nga eksklusibong nagasuplay sa mga gamit sa produksyon (binhi, pestisidyo ug abono.) Ginaabaga sa mag-uuma ang tanang gasto sa produksyon ug obligado sila nga magbayad bisan sa panahon sag mga kalamidad, hulaw o grabeng kadaut sa mga peste.

Nakulong ang mga mag-uuma sa dili patas mga kontrata sa pagbaligya sa ilang ani sa hilabihan ka ubos nga presyo. Tungod sa pagkalubong sa utang, nahimong dalan pa ang AVA aron mapalayas sila sa kaugalingong yuta.

Pagsandig sa langyawng abono, babag sa pagkab-ot sa seguridad sa pagkaon

Labaw pang gibutyag sa pandemyang Covid-19 ang atrasadong kinaiya sa Agrikultura sa Pilipinas. Ang mga paghunong sa produksyong agrikultural sa tibuok kalibutan tungod sa mga *lockdown*, kwarantina ug restriksyon sa transportasyon nagpagrabe sa krisis sa lokal nga sektor sa agrikultura nga nahikot sa langyawng mga gamit sa produksyon ug nakapunting sa eksport. Nakatakdang mograbe ang krisis sa pagkaon nga gibunga sa deka-dekada na nga liberalisasyon sa agrikultura, monopolisadong kontrol sa yuta ug kawalay suporta sa gagmayng mag-uuma.

Usa ka dagway sa pagka-atrasado sa lokal nga agrikultura ang kawad-on sa batakang mga industriya nga nakapunting sa pagmanupaktura sa mga gamit sa produksyon sa sektor. Lakip dinhi ang kawad-on sa katakus nga magmanupaktura sa haum nga abono ug limitadong paggamit niini sa mga humayan, maisan ug gulayan. Sa abereyds, ang lokal nga mga mag-uuma nagagamit lamang og 157 kilong abono kada ektarya sa maugmad nga yuta kada tuig. Labing ubos kini kumpara sa rekord sa Vietnam nga 429.8 kilo.

Hilabihan ka mahal sa mga abono sa Pilipinas relatibo sa pangkalibutang mga presyo. Ang abereyds nga presyo sa *urea*, kasagarang abono nga ginagamit sa mga Pilipinong mag-uuma, nagkantidad og ₱1,030 kada 50-kilong sako niadtong Hunyo. Kapin doble kini sa abereyds nga kalibutanong presyo nga ₱505/sako sa parehong bulan. Ang presyo sa uban pang nag-unang tipo sa abono lakip ang *complete NPK* (₱1,072), *ammonium sulfate* (₱586), *ammonium phosphate* (₱961) ug *potassium chloride* (₱1,197) hilabihan usab kamahal kumpara sa kalibutanong mga abereyds.

Relatibo sa nasudnong abereyds, pinakamahal ang ginabaligyang mga

abono sa Eastern Visayas, sunod ang Bicol. Nag-unang agrikultural ang maong mga rehiyon. Ang Eastern Visayas ang ikaupat nga labing kabus nga rehiyon sa nasud.

Kontrolado sa mga multinasyunal nga korporasyong agrokemikal ang pagpresyo sa mga abono sa Pilipinas tungod kay mayorya sa lokal nga suplay ginainport. Niadtong 2018, nag-import ang nasud sa kinatibuk-ang 2.37 milyong metri-toneladang (MT) abono nga nagkantidad og ₱34.76 bilyon. Katugbang niini ang 75% sa kinatibuk-ang suplay sa abono sa nasud (3.15 milyon MT) sa parehong tuig.

Niadtong 2019, misaka pa kini ngadto sa 2.57 milyon MT (₱35.4 bilyon). Sa maong bolyum, 40% (1 milyon MT nga nagkantidad og ₱13 bilyon) ang giangkat gikan sa China. Ginainport sa Pilipinas ang kinatibuk-ang suplay niini sa *urea* tungod kay wala kini ginaprodyus sa mga lokal nga planta.

Kini ang nagtaho sa labing taas nga bolyum (856,853 MT) sa giimport nga abono niadtong 2018. Kaylap ang paggamit sa *urea* (46-0-0) tungod kay dali kining gamiton ug dili makahilo kumpara sa uban pang mga di-organikong abono.

Nagsugod ang subsub nga pag-import sa abono dihang gitangtang ang mga kantitatibong restriksyon

ug taripa sa produkto niadtong dekada 1990. Gipatuman kini subay sa General Agreement on Tariffs and Trade ug Agreement on Agriculture nga gipahamtang sa nasud sa World Trade Organization, isip kabahin sa pakana niini nga todong ibuyangyang ang lokal nga sektor sa agrikultura. Giihid sa maong neoliberal nga mga iskema ang unsamang posibilidad aron makatukod ang nasud og kaulangong industriya sa pagmanupaktura sa abono, ug gihikot ang nasud sa pag-import.

Sa pikas bahin, upat ka pribadong kumpanyang agrokemikal lamang ang adunay kapasidad nga magprodyus og abono sa nasud—Soiltech Agricultural Products (adunay kapasidad na magmanupaktura og 1 milyong MT/tuig), Atlas Fertilizer Corp. (230,000 MT), Farmfix Fertilizer (50,000 MT), ug International Chemical Industries Inc. (22,000 MT). Ang produksyon niini limitado lamang sa pagsagol sa mga hilaw nga materyales sama sa mga *phosphate rock*, *anhydrous ammonia* ug *sulfuric acid* nga parehong ginaangkat usab gikan sa ubang nasud, nag-una sa China.

Sa kasamtangan, nag-atubang ang lokal nga sektor sa agrikultura sa labing dakung hagit nga gibunga sa mga paghunong sa kalibutanong produksyon sa abono. Niadtong Agosto, misaka ang presyo sa *urea* gikan ₱536/sako niadtong Hulyo ngadto sa ₱624/sako niadtong Agosto. Ang abereyds nga presyo niini niadtong milabayng tuig mikabat lamang sa ₱543.75.

Nag-unang apektado sa maong krisis ang mga mag-uuma sa humay tungod kay 38% sa kinatibuk-ang ginagamit nga abono sa nasud ang para sa mga humayan, sunod sa maisan (21%), prutasan ug mga gulayan (7%). Tungod kay nakasandig na ang ilang produksyon sa langyawng abono, sigurado nga labaw pang mohagba ang ani sa mosunod nga mga bulan.

Nangatake ang mga berdugo ni Duterte

Upat ka upisyal sa barangay ug usa ka ordinaryong residente ang gipatay sa mga pwersa sa estado sa Bicol sulod lamang sa usa ka semana. Grabeng kabangis usab ang nasinati sa usa ka mag-uuma sa Negros ug duha ka Lumad sa Sultan Kudarat. Ang mga biktima parehong giakusahang tigsuporta, kundili man myembro sa Bagong Hukbong Bayan (BHB).

Sa Masbate, tulo ka sibilyan ang magkabulag nga gidagit sa 2nd IB ug 1st Masbate Police Mobile Force Company niadtong Setyembre 26 ug gidala sa Barangay Alas, Mandaon, alas-5:30 sa buntag kung asa sila gimasaker human ang duha ka adlaw.

Gidagit si Jerry Regala, negosyante gikan sa Barangay Dalipe, Cawayan, samtang nagdeliber og bugas; ug ang kagawad sa Barangay Cajonday, Baleno nga silang Judy Barruga ug Joey Asne sa ilang mga balay. Gitamnan sa mga riple ug eksplusibo ang mga patayng lawas aron pagawasong namatay sila sa engkwentro. Kini ang ikalimang kaso sa masaker sa Masbate sa ilalum ni Duterte.

Pipila ka oras human niini, gidakop usab sa tsekpoynt sa pulis ang motoristang si Ronald Azucena sa Barangay Dayao. Gidala ug gidetine siya sa istasyon sa pulis sa Mandaon human tamnan og pusil.

Sa Guinobatan, Albay, gipatay sa 49th IB si Kapitan Luzviminda Dayandante ug Treasurer Albert Orbina sa Barangay Batbat sa usa ka ambus sa Barangay Sinungtan niadtong Setyembre 21. Gipatay sila tungod sa ilang aktibong pagbutyag sa mga abuso sa yunit sa ilang baryo. Kapin 30 ka baryo ang okupado karon sa 49th IB sa prubinsya.

Niadtong Setyembre 25, walay hunong nga nagpabuto ang mga sundalo sa 49th IB duul sa eskwelahan sa Barangay Oma-oma, Ligao City aron pagawasong aduna silay nakaengkwentro nga yunit sa BHB. Tungod niini, napugos nga magbakwit ang mga magtutudlo nga nangandam alang sa pag-abli sa tulunghaan.

Sa Negros Occidental, gipugutan og ulo sa mga sundalo sa 94th IB ang mag-uumang si Bernardo Guillen, 50, sa Barangay Tan-awan, Kabankalan City niadtong Set-

yembre 17. Ayha niini nakaengkwentro sa mga sundalo ang usa ka yunit sa BHB duul sa iyang umahan. Mihawa siya ug ang iyang pamilya sa lugar apan nagdesisyon siyang mobalik aron mokuha og gamit bisan daghan na og sundalo sa iyang balay. Tulo ka adlaw siya nga nawala ayha nakaplagn ang iyang giulod na nga patayng lawad sa usa ka pangpang duul sa iyang umahan.

Sa Sultan Kudarat, gipatay sa 37th IB ang duha ka Lumad nga residente sa Sityo Loboc, Barangay Sta. Clara, Kalamansig niadtong gabii sa Setyembre 4. Nangiwig og baki ang duha dihang gipusil sila sa mga sundalo.

Ayha niini, gikulata sa mga sundalo ang motoristang silang Renato Angulin, Jun-jun Mandong ug Cris Macagarsi sa Sityo Lower Nursery sa parehong barangay niadtong Setyembre 2.

Pekeng pagpasurender. Sa Negros Occidental, pugos nga gipasurender sa 79th IB ang 63 ka residente sa Barangay Sta. Rosa, Murcia niadtong Setyembre 21 aron makahuthut sa dili moubos sa ₱4 milyon. Gihatagan lamang og tig-lima ka kilong bugas ang mga "misurender."

Sa isla sa Mindoro, gatusan ka minoryang Buhid, lakip ang mga menor de edad, ang pwersahang gipasurender sa 203rd Brigade sa Bongabong, San Jose, Mansalay ug Rizal. Giilad ang mga residente nga kuhaon ang mga *relief good* sulod sa kampo, kung asa sila gipailalum sa interogasyon ug pugos nga ginapasurender.

Gibalewala usab sa 50th IB ang mga protokol panglawas batok sa Covid-19 dihang pugos nila nga giparali ang mga residente sa tulo ka baryo sa Pinukpuk, Kalinga niadtong Setyembre 22-24. Okupado sa mili-

tar ang mga baryo sa Balbalan, Lubuagan, Pasil ug Tabuk. Kaylap sa maong mga lugar ang pagpanglingla ug pagpamig-ot sa mga residente aron ipasurender.

Iligal nga pagpangaresto. Giharang sa mga pulis ug sundalo ang upat ka sibilyan sa usa ka tsekpoynt sa Barangay Alingasaw, Moises Padilla, Negros Oriental niadtong Oktubre 2 ug iligal nga gidakop ug gipreso human tamnan og mga ebisdensyang pusil ug eksplusibo. Naila ang mga biktima nga silang Wilmar Pognasi, tigpanalipud sa tawhanong katungod; si Leoltren Trinidad; ug duha ka drayber sa habal-habal. AB

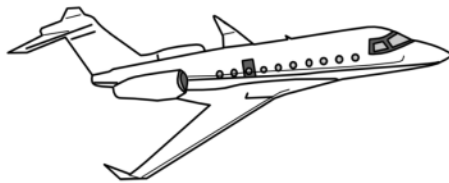

Hulgang demolisyon taliwala sa pandemya

NAGPIKET ANG MGA residente sa Barangay 654 sa Intramuros, Manila atubangan sa hulgang pagdemolis sa ilang mga balay niadtong Setyembre 24. Isip tubag, nagdeploy si MGen. Debold Sinas og mga pulis sa lugar pagkagabii aron sumpuon ang pag-sukul sa mga residente.

Sa Tondo, mikabat sa 5,000 ka residente ang nakatakdang palayason sa ilang mga balay sa Katuparan Housing Project sa Vitas, Tondo, Manila. Una na nga nakadawat og pahimangno ang mga residente niadtong Setyembre 1 nga magpalayas kanila sa lugar sulod sa 15 ka adlaw.

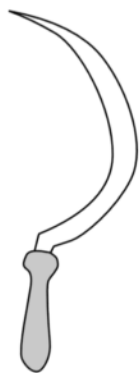
₱2 bilyon

₱194,996

ang pagagastuhon
kada oras sa
pagpalupad niini.

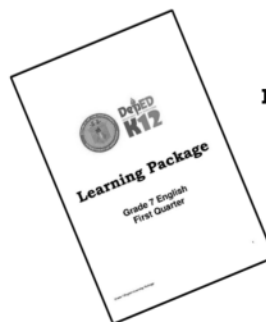
Giwaldas ni Duterte sa pagpalit og **Gulfstream G280 business jet** gikan sa **US**.

₱28,000-₱30,000 KADA MAG-UUMA

(₱75-₱80 bilyon sa kinatibuk-an)
Lugi sa unang tuig nga implementasyon
sa **Rice Liberalization Law**.

₱51.5 bilyon

kinahanglan aron masiguro
nga adunay **modyul** ang
matag estudyanteng Pilipino.
Kulang kaayo ang
₱15-bilyong alokasyon
alang sa **pag-imprenta**
niini sa 2021.

Ika-66 sa 91 bansa

ranggo sa **tubag sa
pandemya** sa rehimeng
Duterte sa hisgutan sa
pagka **evidence-based**
o nakabase sa syensya
ug **pinakaabanteng panu-
kiduki**, matud sa **Lancet**,
usa ka **mantalaang medikal**.

Võ Nguyên Giáp

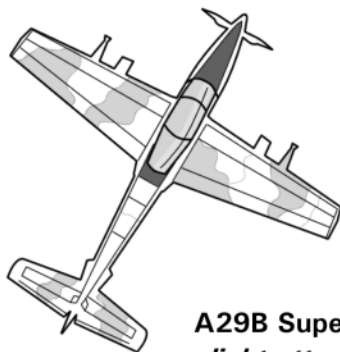
Agosto 25, 1911-Oktubre 04, 2013

“Gipatumaw sa maong
gubat ang **bag-ong** mga
porma sa **pakigbisog**:
gikumbinang **pulitikanhon**
ug **armadong pakigbisog**,
pakigbisog sa **kabukiran**,
sa **kabanikanhan**, sa **ka-
syudaran**. Tibuok **gilapdon**
nga **ginapalihok** sa maong
mga porma sa pakigbisog
ang **masa** sa atong **katawhan**
batok sa **mananakop**.”

₱180

presyo sa **Beep
card** nga obligadong
paliton sa mga sak-
yanan sa mga **bus** sa
EDSA niadtong pagsugod
sa **Oktubre**.

6

A29B Super Tucano nga
light attack aircraft ang
miabot sa nasud
gikan sa **Brazil**.

₱1 bilyon

gibanabanang nawalang
pondo sa pagpalit sa **overpriced**
nga **PPE** gikan sa mga kumpan-
yang **Chinese** gikan **Abril-Mayo**.
Matud sa **Philippine General
Hospital**, anaa sa **₱1200-₱1500**
lamang ang presyo sa **PPE**,
apan ang gipalit sa rehimen
mao ang **PPE** gikan sa **China**
nga nagkantidad og
₱1700-₱2000.

Ang sikreto ni Tatay Yulo

Kini nga istorya kabahin sa pagsaulog sa inadlaw-adlaw nga kamabayanihon sa masang kabus sa pag-asdang sa nasudhon-demokratikong rebolusyon. Ginaawhag sa Ang Bayan ang tanang mga yunit sa Partido, hukbong bayan ug mga rebolusyonaryong organisasyong masa nga magsumite og mga sugilanon ug istorya sa kalig-on, kaisog ug militansya sa masang kabus sa pag-asdang sa ilang mga pakigbisog atubangan sa brutal nga pagpanumpo sa reaksyunaryong estado.

Gisubay ni Tatay Yulo pailawod ang sapa dihang namatikdan niya ang botas nga nalumlum sa tubig ug balas. Sa dihang iya kining gikuha, nakita ang usa ka armalayt, nga kumpleto pa sa mga bala. Gisulod ni Tatay Yulo ang nakuhang armas sa sako ug nagpangitngit ayha miuli. Usa ang iyang baryo sa mga nalihukan sa Bagong Hukbong Bayan (BHB) sa Mindanao.

Pipila ka bulan ayha niya nakit-an ang armas, adunay nahitabong panagsangka tali sa usa ka yunit sa hukbong bayan ug militar duul sa lugar. Human ang panagsangka, midagsa ang mga sundalo sa komunidad ni Tatay Yulo ug giokupar kini. Nagpakana ang militar nga manghatag kuno og serbisyo sa mga lugar nga apektado sa mga panagsangka. Sayod si Tatay nga ang tumong sa mga sundalo mao nga pig-uton ang mga residente ug pugson sila nga mosurender. Saksi siya kung paunsa haylohon ang iyang mga kababaryo, kung paunsang ang simpleng pagpirma sa pagsalmot sa mga gipatawag sa militar katugbang na sa pagsurender.

Nabalitaan niya nga sa ubang mga baryo ug kasyudaran, kanunay ang pagpanghinambog sa mga sundalo nga daghan na daw kaayo ang mga "misurender." Niadto lang milabayng mga semana, gipanghinambog sa Eastern Mindanao Command nga kapin 200 na kuno ang "misurender, mitahan sa ilang mga armas ug mibalik sa malinawong kinabuhi." Sayod si Tatay nga manipulasyon lamang kini sa militar ug sa gubyerno ni Duterte.

Matag-karon-ug-unya ang kabalaka ni Tatay nga mabutyag sa mga sundalo ang iyang sikreto. Kabalo siya nga ilalum sa nagharing balaod, peligroso ang iligal nga pagtago og armas. Sayod siya nga mamahimo siyang mapreso, matortyur o mapatay sa mga sundalo.

Apan wala natandog ang tumong ni Tatay nga magserbisyo sa rebolusyon ug mobarog nga adunay baruganan nga dili masumpo sa mga pasista.

Human ang pipila ka bulan, nagpadangop ang usa ka yunit sa mga Pulang manggugubat sa iyang balay. Dugay na niya kining gihulat. Human ang mga katahuran ug pakiglamano, maaghaton nga gipagawas ni Tatay ang binugkusang sako gikan sa silong sa iyang bahay ug gihatag sa kumander sa yunit sa BHB.

"Dili ko sigurado kung sa inyo ba

ni o sa kaaway. Pero tungod kay armas man ni, dapat lang nga sa hukbo kini mapadulong," natud niya samtang ginatunol ang armalayt.

Wala masayod si Tatay Yulo, nga ang maong M16 ang armas nga giagapan ni Kas Mando, usa ka Pulang manggugubat nga namartir sa panagsangka sa maong lugar, tulo ka bulan na ang milabay. Nakuha pa sa mga kauban ang patayng lawas ni Kas Mando, apang gituuhan nilang nakumpiska sa kaaway ang iyang armas.

Giagapan na karon ang armalayt sa usa ka bag-ong Pulang manggugubat nga nagpadayon sa dili mapugngang pagdagayday sa rebolusyon. AB

Ika-48 nga tuig sa balaod militar, gidumdum

NAGLUNSAD OG MGA protesta ang lain-laing organisasyon niadtong Setyembre 21 isip pagdumdum sa ika-48 ka tuig sa pagpahatang sa balaod militar sa diktaduryang Marcos niadtong 1972. Kapin 2,000 ang nagprotesta sa University of the Philippines-Diliman sa Quezon City ilalum sa temang "Suklan ang tiranya! Palagputon si Duterte!" Matud nila, walay kalainan ang kabangis nga gakahitabo karon sa kasalukuyan sa kaguliyang ilalum sa diktaduryang Marcos.

Aduna usay susamang mga protesta sa Naga City, Legazpi City ug Sorsogon City. Sa Iloilo City, misalmot sa aktibidad ang meyor sa syudad nga si Mayor Jerry Treñas nga iligal nga giaresto niadtong balaod militar. Matud niya, kinahanglan og mas daghang aktibista aron depensahan ang demokrasya ug katungod.

Naglunsad usab og protesta sa Baguio City, Angeles City, Davao City, Cebu City, Capiz, Kabankalan sa Negros ug sa mga komunidad sa Kalibo ug New Washington sa Aklan.

Sa gawas sa nasud, nagdagkot og kandila ang mga myembro sa Bayan-USA ug Malaya Movement sa US Capitol, Washington DC, alang sa tanang biktima sa diktaduryang Marcos ug pasistang rehimg Duterte.

Subsidyo sa humay, singgit sa mga mag-uuma

ATUBANGAN SA PAGSAGAYAD sa presyo sa pagpalit sa humay, gipanghingsog sa Kilusang Magbubukid ng Pilipinas (KMP) nga magpagawas og pondo ang rehimeng Duterte isip subsidyo aron babagan ang labing pagkalugi sa mga mag-uuma sa humay. Matud sa KMP, lakip sa mamahimong gamiton mao ang P10.727 bilyong nakulekta sa pag-import og bugas, nga matud niini makasuporta sa kapin-kun-kulang 72,800 pamilyang mag-uuma. Niining Oktubre, mikunhod ang presyo sa humay hangtud P10-P14 kada kilo.

Gilunsad usab niadtong Oktubre 1 ang usa ka kampanya aron iasidang ang agrikulturang nakasubay sa agroekolohiya, usa ka pamaagi sa pag-uma gamit ang natural nga mga rekurso nga walay ginaguba nga natural nga bahandi. Gipangunahan kini sa Pesticide Action Network Asia Pacific katiimbayayong ang Unyon ng Manggagawa sa Agrikultura, SAKA ug MASIPAG.

Sugyot balaodnon sa US, mobabag sa ayudang militar

GIKALIPAY SA PARTIDO Komunista ng Pilipinas (PKP) ang sugyot balaodnon nga Philippine Human Rights Act nga gipasaka sa US Congress ni Rep. Susan Wild niadtong Setyembre 17. Laraw sa maong sugyot balaodnon nga babagan ang paghatag og pondo sa US sa militar ug pulisya sa Pilipinas tungod sa malukpanong paglapas niini sa tawhanong katungod.

Gitawag ni Wild nga "brutal" ang rehimeng Duterte, nga matud kaniya "gipagrabe ang pagtarget sa mga unyonista, mga mamumuo ug karibal sa pulitika" niini. Suportado sa 24 ka magbabalaod sa US ang maong sugyot balaodnon.

Ang Pilipinas ang labing daku nga nagadawat sa ayudang militar gikan sa US sa East ug Southeast Asia sa milabayng upat ka tuig. Midawat na og \$554 milyong ayudang militar ang rehimeng Duterte sukad 2016.

Kalasangan, gigun-ob sa pagpamomba sa AFP

NIINING MILABAYNG DUHA ka tuig, walay-hunong ang paggamit sa rehimen sa mga eroplano ug helikopter nga gikan sa US sa pagpamomba sa mga sibilyang komunidad. Nagbunga kini og grabeng teror sa katawhan ug dakung kadaut sa kalasangan.

Niining Oktubre, gipagula sa Bagong Hukbong Bayan-Surigao del Sur ang mga hulagway sa guba nga kalasangan tungod sa pataka nga pagpamomba sa Armed Forces of the Philippines (AFP). Ayha niini, gitaho sa mga yunit sa prubinsya ang upat ka pagpamomba nga gipahigayon sa Eastern Mindanao Command niadtong Mayo ug Hulyo. Gamit ang mga eroplanong FA-50, mga helikopter nga AgustaWestland ug MG-520, mga kanyon ug *drone*, gibomba sa militar ang mga barangay sa Libas Sud ug Siagao sa San Miguel niadtong Mayo 14 ug 18; Diatagon sa Lianga niadtong Hulyo 7; ug Anahaw Daan sa Tago niadtong Hulyo 14.

Okupado sa 401st, 402nd ug 901st IBde ang mga baryo sa Cortez, Lanuza, Carmen, Cantilan, San Miguel, Tago ug Lianga.

Trump, nanghulhog og pasismo sa US Presidential Debate

GIULAN OG PAGMAKMAK si US Pres. Donald Trump human dayag siyang manghulhog og kabangis ug rasismo sa gipahigayon nga unang US Presidential Debate 2020 niadtong Setyembre 29. Gawas sa subli-subli nga pagpanginsulto ug pagpakgang ni Trump sa kandidato sa Democratic Party nga si Joe Biden, mitataw sa maong debate ang pasistang barog sa presidente ka-labot sa nagpadayon nga mga protesta sa kalihukang Black Lives Matter.

Dihang gipangutana kung ginakundena ba niya ang mga grupong ultra-Too nga nalambigit sa pagpanghasi sa mga protesta niadtong milabayng mga semana, gisimang niya ang pagbasol sa mga aktibista ug giduso nga kinahanglan silang tugbangan. Gimandoan niya ang

grupong paramilitar nga Proud Boys nga "molikay ug magbantay." Lakip ang maong grupo sa mga naglunsad og mga armadong patrol sa mga lugar nga may pagkilos aron direktang manakit ug manghasi o di kaha manghulhog og kabangis. Pugos nga gipagawas ni Trump nga ang oposi-

syong pulitikal ang responsable sa matud niya "bangis nga protesta" ug dili ang maong mga grupo.

Human miani og kritisismo dili lamang gikan sa mga Democrat kundi lakip na usa sa iyang mga ka-partidong Republican, natukmod si Trump nga kundenahon ang Proud Boys ug uban pang mga grupong pasista human ang duha ka adlaw.

Nakatakdang ipahigayon ang eleksyon sa US sa Nobyembre 3. Samtang, nataho nga natakdan sa Covid-19 si Trump niadtong Oktubre 2.